

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6, 50 —
mesec : 2, 20 —

V pravništvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 9.

V Ljubljani, v ponedeljek 13. januarja 1902.

Letnik XXX.

Katol. propaganda v Bosni.

Omenili smo zadnjič — v članku »Wolf in Srbia« — kako se je opazovalo v zadnjih časih nekako zbližanje med vsenemškimi »Los von Rome«-ovci in med pravoslavni Srbi. Posebno jasne so te simpatije glede Bosne in Hercegovine.

Vsenemški listi se bavijo z bosenskimi, kakor sploh z balkanskimi — razmerami zelo intenzivno ter jih presojuje s popolno istega stališča kakor srbsko časopisje. Na obeh straneh se govori neprestano o takorimenovani katoliški propagandi (pojmem »katoliško« identifikirajo v tem slučaju s pojmom »hrvaško«), ki menda s pomočjo vlade siri svoje mreže po Bosni in Hercegovini in ki ji je glavni smoter uničenje pravoslavnega in mohamedanskega elementa. Ta propaganda, ki se je govorilo o nji doslej še v vsakem zasedanju delegacij, je seveda navadna izmišljotina, in sicer izmišljotina prav tistih, ki se boré proti tej propagandi, torej proti proizvodu lastne fantazije. Ustvarili so si strašilo in zdaj bijejo po njem. V zadnjem zasedanju delegacij se je statistično dokazalo, da je v Bosni in Hercegovini tekotom poslednjih let več katolikov prestopilo v pravoslavje in v iziam, nego pa pravoslavni in mohamedancev v katoliško vero. S par suhimi številkami so bile torej izpodbite vse tožbe o neki dozdevni propagandi, kar pa seveda ne ovira, da se te tožbe še zmirom in v večjem obsegu ponavljajo.

Bajka o katoliški propagandi se je morala izmisliti, zato da se zakrije z njo druga propaganda, ki resnično eksistira in ki se razteza daleč preko mej okupiranih dežel. Obstajala je ta propaganda že oddavna, že od okupacije; časih je nekoliko utihnila in se je potem zopet vzdignila, kakor so sredstva rasla ali pojemala. Ta propaganda skrbi za to, da se nezadovoljnost med pravoslavnim in mohamedanskim prebivalstvom Bosne in Hercegovine hrani in množi, da se duhovi vzbujajo, če je nevarnost, da bi se pomirili. Vsaka neznatna iskrice je dobra dovolj, da se zapali velik ogenj. Smotri te propagande — ki se predstavlja svetu samo

kakor odpor proti katoliški propagandi in zakriva svoje prave namene — so naperjeni proti Avstriji. Seveda so ti smotri popolnoma brezsmiselni in brezupni. Dasi danes Avstrija še ne misli na aneksijo Bosne in Hercegovine, je vendar tako gotovo kakor amen v Očenašu, da bo Bosna v doglednem času priključena monarhiji. Ali kolikor bolj brezupni so smotri srbske propagande, s temvečjo silo in spretnostjo se deluje zanje. Ko je nastopilo v Belemgradu sedanje ministerstvo, se je pričela ta akcija z novimi močmi in z novimi sredstvi. Ustanovil se je birô, ki mu je edina naloga agitacija za »neosvobojene« Srbe. Med te se prišteva v prvi vrsti pravoslavno in tudi mohamedansko prebivalstvo Bosne in Hercegovine. V kratkem času so se porodili v Srbiji sami časopisi, ki se bavijo samo z razmerami »neosvobojenih« Srbov in katerih glavni karakteristikon je odkrito sovražstvo do Avstrije in do Hrvatov. Agitacija se je širila tudi po inozemskem časopisju, po francoskem, nemškem in posebno mažarskem. Posebno pri Mažarih je našla dobra tla in vnete zagovornike, kar je toliko bolj čudno, če se pomisli na stanje ogerskih Srbov in pa na mažarske aspiracije glede Bosne in Hercegovine. Za tako obširno agitacijo je bilo treba znatnih sredstev in ministerski predsednik Vujić, pravi voditelj cele te protiaustrijske akcije, je odprl zatvornice dispozicijskega fonda. Tako se ta agitacija hrani in širi s pomočjo srbskih državnih sredstev.

Ravno te dni sta prispela na Dunaj srbska ministra Popović in Milovanović in sta konferirala z avstrijskim zunanjim ministrom. Ministroma bo pač težko popraviti, kar je zakrivil ministerski predsednik Vujić sam, ko je vzel pod svoje okrilje omenjeno protiaustrijsko agitacijo in ko je govoril v javni seji senata o iskrenih in prijateljskih odnosajih z Rusijo, medtem ko za odnošaje med Avstrijo in Srbijo ni mel druge besede, nego da so korektni. To je pač najmanj, kar je mogel reči o razmerah s sosedno državo, na katero so balkanske države v gospodarskem oziru naravnost navezane.

Protihrvaške, protiaustrijske in protikatoliške namere se torej skrivajo za jadikovanjem o katol. pro-

pagandi, o kateri se zategadelj govori, da bi se o onem ne govorilo, kar tiči za njo.

Državni zbor.

Poslanec Povše v proračunskem odseku.

V razpravi je imel ta odsek proračun za poljedelsko ministerstvo. Govorilo je nad 20 poslancev, ki so potrebe dotičnih dežel pri tej razpravi naglašali in kmetijskemu ministru priporočali, da se na nujne potrebe ozira. Poročevalec o tem proračunu je bil poslanec vitez Kozlovski, ki je ostro grajal, da kmetijski minister premalo dotacij izposluje pri finančni upravi. Tudi zastopnik slovanskega središča poslanec Povše se je pri tej razpravi oglašil ter zahteval, da se melioracijsko tehniški urad v kmetijskem ministerstvu primerno organizuje, oziroma pomnoži. Vzglje temu, da je visoka zbornica pred Božičem že sprejela zakon o melioracijskem zakladu, ki se bode za dobo prihodnjih 15 let zvišal na 4 milijone kron, je v proračunu za leto 1902 postavka ista za melioracijski zaklad, kakor je bila doslej. Že sedaj morajo deželni odbori čakati več mesecev na rešitev raznih predlogov, oziroma na odobritev načrtov za razne tehniške zgradbe, koliko hujše bo to sedaj, ko bo ta zaklad skoro podvojeno svoto imel na razpolago.

Sedanji tehniški konzulent v kmetijskem ministerstvu vzlic vsej izvrstnosti in neutrudljivi delavnosti ne bo mogel reševati načrtov za uravnavo voda, rek in potokov, kakoršnih bo v kratkem polno predlaganih vsled poziva ministerskega predsednika, ki je pozval vse dežele v naši državni polovici, da mu predlože celoten program za uravnave voda, ki so najnujnejše. Kapital ima tedaj kmetijski minister, misliti mora pa sedaj tudi na to, da si v to svrhu pri-skrbi tudi potrebnih močij. Zato naj takoj prične skrbeti, da v melioracijski urad pridobi zmožnih melioracijskih inženjerjev, da se bo to prepotrebno veliko delo moglo res naglo izvršiti.

Pa tudi deželam bo nastala dolžnost vsled večje delavnosti v tej stroki skrbeti za pridobitev v to sposobnih tehnikov. Dežela kranjska je že več let prosila podpore za ustanovitev posebnega melioracijskega teh-

niškega urada in dobila tako malo obljubo državnega prispevka, da je moral deželni zastop opustiti to misel. Sedaj pa je zadeva pereča postala vsled nameravane večje akcije v tej stroki. Zato bo dežela morala lotiti se ustanovitve tega urada in izprositi si od ministerstva nujne in izdatne podpore v to svrhu. Če je ministerstvo dovolilo za Dalmacijo celo vrsto inženjerjev za tak melioracijski urad, dasi je ondodni delokrog ožji od onega na Kranjskem, naj tudi Kranjsko podpira v enaki meri.

Istotako naj kmetijski minister misli na sklep državne zbornice o zakonu za organizacijo kmetovalcev. Ako mu je resno mar, da se kmalu ta važni zakon uveljavi, neobhodno potreba mu je denarnih sredstev.

Nadalje je poslanec Povše naglašal, da se naj pomnoži število agrarnih komisarjev, ker predloženih je že toliko prošenj za razdelitev, da jih ta urad ne more, če tudi ne bi prihajale nove prošnje, pred desetimi leti izvršiti.

Posebno pa je ta urad prepričan, če misli ministerstvo res pričeti z izvršitvijo v letu 1899 sprejetega zakona o komasaciji (zlaganju) zemljišč.

V enakem smislu so v debati pozivljali kmetijskega ministra, da si pridobi denarnih sredstev v svrhu ustanovitve kmetijskih zadrug, poslanci Kozlovski, Skene, Kaiser, dr. Lemisch, dr. Kramar in Kühschelm. Tudi so ministru poslanci toplo in nujno priporočali, da osnuje v kmetijskem ministerstvu posebno sekcijo za kmetijsko združništvo. Le če bo cela ta akcija v enotni meri, nadejati se je povoljnega vspeha.

Kmetijski minister je tudi glede te misli se izrazil, toda bojimo se, da ne bo našel pravega poguma v tem oziru, ker se preveč ozira na birokratično uredbo, ki vlada žal v tem ministerstvu.

V nadaljni seji razpravljalo se je o proračunu za prosep konjereje.

V tej razpravi je pozivljaj posl. Povše kmetijskega ministra, da naj zastavi ves svoj vpliv, da se prepreči od Nemčije nameravani smrtni udarec naši konjereji. Nemški carinski tarif ima nastavek, da se mora plačati za konja, ki velja 1000 mark, 300 kron carine. To je tako gorostasna zahteva, da povsem izključuje naš izvoz konj v Nemčijo. Poleg tega pa bodo nemški veterinarji

LISTEK.

† Jožef Voglar.

Nekaj potez iz njegovega življenja.

Koščena roka je segla po možu in ga strla in položila v grob, njega, orjaka, katerega ni uklonila niti brahijalna moč, niti ugonobila duševna bolest. Kakor skala je stal v vseh okolnostih, v vseh borbah na edino pravem stališču krščanskem, in to je zahteval tudi od vsacega, ako je hotel pri njem veljati za moža. Gorje omahljivcem in neznačajnikom, Voglar, akoravno ni kazal, jih je v dnu svojega srca preziral. Kdor ni bil značajan, ta ni imel pri njem nikake veljave, nevhvaležneža ni mogel trpeti; sicer ni nikomur kaj očital, toda njegova sodba je bila kratka, odrezana in navadno prava.

Mož ni veliko govoril, ali kar je povedal, je bilo jedro, je bilo kakor pribito. Tudi v družbi je silno malo govoril, rad pa poslušal; posebno nedolžnim šalim se je pri-srčno smejal. Bodi si v družbi, bodi si v

službi, se ni rinil naprej, ampak po tihem je motril druge.

Njegova zunanost in občevanje se ravno ne more imenovati srčno, še prijazno ne, in vsak bi ga bil na prvi pogled gotovo krivo sodil. Toda kdor je dalj časa občeval z njim in si pridobil njegovo zaupanje, ta je spoznal, da bije pod to bodečo in raskavo skorjo zlato srce.

Njegova dela usmiljenja so znana po sodraški župniji. Kako minimalni so bili njegovi računi, in še teh, koliko jih je izpregledal, koliko jih je tako zastalo! Koliko jih je dobilo pri njem brezobrestnega posojila, dobre svete, vsestransko pomoč! Najrajši se je gibal med priprostim ljudstvom; saj ga ni držalo doma, vedno je bil med svojimi ali na trgu, ali v delavnicah; da, Sodražica je izgubila z Voglarjem integralen del svoje individualnosti.

Kot duhovnik ni morda povse napredoval z duhom časa, toda bil je pa resen v svojem poklicu in delal je čast svojemu stanu. Njegova služba mu je bila sveta; kako točno jo je opravljal, kako rad in vestno je

oskrboval zakrament sv. pokore, kako je skrbel za lepoto cerkvenih oblačil! Pri cerkvi res ni mnogo popravljaj, ker se mu je zdelo, da denar proč meče, ako ga izdaja za stavbo, katero bo treba v kratkem nadomestiti z novo.

Za politiko se je jako zanimal, vendar sam ni posegel vanjo. Ko so se pa liberalci pokazali v svoji brezsrčnosti in podlosti, jim je odločno obrnil hrbet in pristopil h krščanski organizaciji.

Za njegovega časa so se v Sodražici ustanovila koristna društva, kakor Marijina družba za mladeniče in dekleta, kateri je bil predstojnik, in gospod. društvo, kjer je bil vpisan sam in farsna cerkev.

Skoro 20 let je bival v Sodražici, zadovoljen v sredi svojih ovčic, toda pred šestimi leti je bilo konec te zadovoljnosti. Nesrečna je bila misel, ki je takrat šnila liberalcem v glavo. Bila je volitev občinskega odbora, nasprotje nečuvno poostreno, liberalna stranka naravnost podivjana. Vzeli so iz Fajdigove gostilne g. župnika lastni vrček, nesli ga pred župnišče in tam razbili na

drobne kosce. Ta nečuvna nevhvaležnost nasproti tako usmiljenemu in mirnemu možu je prebodla njegovo srce, bil je skrajno užaljen, pa očital ni niti javno, niti zasebno, bil je mož, ki je znal tudi to za njega največjo bol zatajiti. Pa poznal sem ga, kako mu je to hudo delo, a vendar odpustil je, akoravno pozabiti ni mogel. Kako bridko mi je tožil: »Ko sem prišel semkaj, so mi rekli: Cesto homo prekopal, da ne bodete mogli več od nas. Zdaj so mi pa to naredili!«

Dočakal je tudi 25letnico svojega pastirovanja v Sodražici. Velike so bile priprave in lepe ovacije, toda Voglar jih ni videl, zapustil je takrat svoj dom in se podal k svojemu prijatelju v Presko, ker njegovo možato srce ni moglo prenesti, da bi med množico udanih ovčic in častilcev ugledal le enega hinavca. In poznal jih je v dno njihovih duš in preziral.

Te vrstice zapisati štel sem si v dolžnost, da sem pokojnika vsaj nekoliko pokazal v pravi luči vsem, ki ga niso bližje in globlje poznali, in da zvedo liberalci, koliko veljave so imeli pri njem.

določevali ceno, oziroma vrednost konj in sigurno previsoko ocenjevali. Če je referent Abrahamovc tožil, da propada naša konjereja v Avstriji, kar je žal resnično, jasno mora biti kmetijskemu ministru, da se konjereja uniči, ako se naš izvoz v Nemčijo zabrani. Zato naj vrši svojo dolžnost v obrambo te velevažne kmetijske panoge.

Poslanec baron Morsey priporoča, da naj vendar že kmetijsko ministerstvo prisili vojno ministerstvo, da se bodo konji za armado direktno od kmetijskih konjerejev kupovali.

Poslanec Robič je zahteval uravnava Pesnice in dobil od ministra obljubo, da se bo ta potok uravnal.

V nadaljni razpravi je bil kredit za vodne zgradbe, o katerih je poročal poslanec dr. Lemisch, vsprejet. V tej debati je poslanec Povše, opiraje se na predlog poslanca Pogačnika v državnem zboru, karrega je tudi današnji poročevalec vladi priporočal, opozarjal ministerstvo na veliko nevarnost, ki preti po kamniški Bistrici ne le ob njej ležečim zemljiščem, ampak tudi vsem. Državni tehniki se sicer branijo priznati, da je ta reka tako osodopolno se poslabšala še le od časa, ko se je pri izlivu Bistrice v Savo ta poslednja brez ozira na Bistrico uravnala. Bistrica nosi polno gramoz in dejansko je pri nje izlivu v Savo njena struga tako prenapolnjena z gramozom, da mora zastajati. S tem pa se polni struga navzgor v toliki meri, da pri malem deževju reka prestopa svojo plitvo strugo ter preplavlja ondoto polje in vasi. Deželni tehniki trdijo z vso odločnostjo, da je le uravnava Save kriva tem slabim razmeram ob Bistrici, zato je opravičena zahteva deželne odbora kranjskega, da prevzame država vsaj spodnji del Bistrice, od nje izliva v Savo do državnega mostu v Domžalah.

Ministerski predsednik je v svojem odgovoru na razne govore poslancev tudi glede Bistrice odgovarjal in obljubil, vso pozornost nakloniti tej nujni zadevi.

Dr. Lueger o narodnostnem vprašanju.

Dunajski župan dr. Lueger je imel minul četrtrek zvečer v političnem društvu »Eintracht« zanimiv govor, v katerem je rekel z ozirom na bližnje deželnozborske in mestne volitve mej drugim tudi sledeče: V najbližnjem času imamo zopet volitve. Avstrija je klasiška dežela volitev; ničesar drugega ne moremo delati, nego samo voliti. Sedaj imamo volitve v cenilne komisije, potem v trgoveke in obrtne zbornice; za temi nas čakajo splošne volitve v tretji razred dunajskega mestnega zastopa, v jeseni nove volitve za deželni in morda tudi za državni zbor. Kratkoterminalno, volili bomo leto, da bo veselje.

Po takem zanimivem uvodu je prešel govornik na politiko, oziroma sedanjí narodnostni boj. Omenjal je najprej vesti, da pride Klofač na Dunaj in prične izdajati nov češki list. Govornik se ne boji za svoje dunajske Čehce; teh Klofač ne bo pokvaril, ker drže preje za Luegerjem, nego s Klofačem. Pa tudi narodnostno vprašanje ne razburja govornika. Umrli ministerski predsednik grof Taaffe je nekoč izjavil, da vlada prizna važnost narodnostnega vprašanja in njega rešitve, a težko jo je izvesti, ker se ne more ustreči vsem strankam in narodom. In na to je rekel: »Premišlujte, kako bi se najlažje dospelo do rešitve narodnostnega vprašanja.« O tem se pa premišljuje še sedaj, a brez uspeha. Govornik je mnenja, da tega vprašanja ne morejo rešiti poslanci. Ko je dr. Luegerju nekoč neki zunanji politik izjavil, da so Avstrijci sicer pametni ljudje, in da se mu zelo čudno zdi, da se še sedaj ni dosegla sprava mej avstrijskimi narodi, mu je pa govornik odgovoril, da ne pozna avstrijskih razmer. Pri nas v Avstriji živi devet desetih politikov od narodnostnega vprašanja. To vprašanje je molzna krava v politiki, kajti če kdo prav ničesar ne ve, pa hoče biti vključ temu slaven, jame udrihati čez Nemce ozir. Čehce. To politično molzno kravo prav dobro krmitijo, da da potrebno mleko za razum mnogih poslancev.

V nadalnje razmatranje tega vprašanja se pa govornik ni hotel spuščati, kakor si tudi glede premembe ustave in državnega poloma ne razburja živcev, ker niti Körber še ne ve, kaj se more in bo zgodilo.

Spravne konference.

S spravnimi konferencami, kakršne si je predstavljala vlada in mnogi politični optimisti, ne bo nič. Do direktnega razgovora mej Nemci in Čehi sploh ne pride. Ministerski predsednik dr. Körber se je moral zadovoljiti z razgovori s posamnimi strankarskimi voditelji. Toda že pri teh razgovorih se je uveril, da bo sprava zopet splavala po vodi.

Mej onimi, ki jih je dr. Körber pozval k sebi, je bil tudi vsenemec dr. Schalk. Ta je naravnost izjavil, da se vsenemci ne udeležijo spravnih pogajanj, dokler se ista ne vrše na podlagi zahteve, da se proglasi nemščina za državni jezik.

Čehi, kakor znano, zahtevajo kot pogoj ureditev notranje-uradnega jezika na Češkem, mejtem ko zastopniki Nemcev o tem ne marajo nič slišati. Sploh pa ministerski predsednik glavnih nemških vodij, poslanec Funke in Baernreither, še ni povabil k tozadevnemu razgovoru.

V sobotnem ministerskem posvetu bi bila morala poleg drugih priti tudi ta točka na dnevni red. Toda ker je Körber uvidel, da o tej zadevi sedaj sploh še ni mogoče govoriti, se o tem ni razpravljalo. Zunanji krogi, posebno pa ruski in poljski, pa še niso izgubili vseh nad glede češko-nemške sprave. »Novosti« pišejo mej drugim: Diference so velike in na prvi hip nepremostljive, toda Avstrija je dežela kompromisov. Poleg trenutkov, v katerih neče nihče čuti o spravi, zadenemo tudi na trenutke splošne utrujenosti. V takih razmerah se nahaja po Körberjevem mnenju Avstrija sedaj in jihatorej hoče izrabiti. Oba naroda vesta iz izkušnje, da je boljša sprava nego boj.

V istem smislu piše tudi »Nova Reforma«, ki pravi, da je sicer prav malo upanja, da se posreči pravna akcija, vendar pa nihče ne more reči, da je položaj brezupen.

Wolfjade.

V vsenemških krogih se zahteva strankarski shod vsenemške stranke, ki naj bi se pečal z Wolfovo zadevo in strankine pristaje spravil zopet v »seglasje« ter preprečil razpor. Prof. Seidl in njegova žena priobčujeta izjavo, v kateri pravita, da je obrambno pismo za Wolfa, katerega je pisala dr. Tschanova žena, polno izmišljotin in neresnično. Tschanova žena je te dni spustila v svet že drugo pismo na korist Wolfu. Skoro se zdi, da se je sedaj tudi ta stara babnica zatelehal v Wolfa; vsekakor pa igra čudno ulogo matere, da brani onečaščenca svoje hčere. Tschanovi soprogi je posebno imponiralo, da jo je Wolf kleče prosil odpuščanja, in to ji zadošča ter hoče, naj to zadošča tudi volivcem. Wolfovi pristaji trdijo, da se bo Wolf podvrgel častnemu sodišču, a skoro gotovo je to samo manever pred volitvami.

Wolf je 11. t. m. prišel v Trutnov, kjer so njegovi somišljeniki sprejeli njegovo kandidaturo. V Hohenelbe je bil Wolf slovesno sprejet od obč. sveta. Mnoge hiše so bile »Wolfu na čast« okrašene z zastavami. Wolf je na vseh shodih izjavljal, da volivci ne bodo izrekli samo politične sodbe, ampak tudi sodbo nad njegovim življenjem. Res alabo se počuti njegova kandidatura, da mora agitirati s takimi sredstvi. Naposled bo proglasil vse, ki se ne strinjajo z njegovo kandidaturo, za svoje »morivce«.

Socijalni demokratje so izdali parolo, naj njihovi somišljeniki na noben način ne gredo na volišče za Wolfa. Katoliško konservativni list »Volk« v Litomericah priobčuje oklic, v katerem poziva, naj katoliško-konservativni volivci gredo volit prof. Bachmanna, češ: »Vsak mož poštenja in časti mora pomagati, da se sramotilca ženske časti napravi politično mrtvega.« Volitev bo v sredo. Wolf taji, da bi ga bilo vsenemško akademsko društvo »Ghibellinia« izključilo.

Na shodu v Hohenelbe, na katerem je bil zastopan tudi mestni zastop iz Arnaua, je rekel Wolf mej drugim: »Grešil sem samo enkrat, kar mi je pa moja žena kot pristna Nemka že odpustila. Dr. Seidl, s

katerim sem že dvobojeval, a ga nisem hotel (!) ustreliti, je hud name samo radi tega, ker meni, da sem jaz svetoval Tschanu, naj mu ne izplača dote. Na pritisk svojih somišljenikov, naj se podvržem častnemu sodišču, sem izjavil, da tega ne storim, ker bi častno sodišče bržkone bilo sestavljeno iz Raporta, Luegerja in Verganija.« Shod bi se moral prvotno vršiti »pri zamorcu« (!), a je lastnik v zadnjem hipu odpovedal prostor.

Karagjorgjević srbski prestolonaslednik.

Vprašanje glede naslednika kralja Aleksandra silno razburja razne srbske, še bolj pa zunanje kroge, odkar se je dognalo, da Aleksander in Draga ne dobita naslednika. Mej tem pa, ko se v Petrogradu proti Aleksandrovi in njegovih somišljenikom volji ogrevajo za črnogorskega princa Mirkota, nasprotujejo na Dunaju z vso resnostjo vsakemu črnogorskemu ali ruskemu kandidatu.

V ožgled temu resnemu odporu od prijateljske strani so se sedaj, tako poročajo iz Petrograda, ruski vladni krogi toliko udali, da so voljni poleg princa Mirkota kandidirati za to mesto tudi najstarejšega sina pretendenta Petra Karagjorgjevića, ki študira sedaj v Petrogradu. Za tega kandidata so zavzeti tudi mnogi vplivni Srbi, ki skušajo pregovoriti kralja Aleksandra, naj dinastično vprašanje reši na ta način, da bo leta 1904, ob 100letnici srbskega upora pod Karagjorgjem, proklamiral za prestolonaslednika Srbije pravnuka tega junaka istega imena. — V srbskih dvornih krogih se trdi, da kralj Aleksander ni nasproten tej ideji, nasprotuje pa jej kraljica Draga, ki še vedno ne more umeti, zakaj ne bi mogel na prestol Srbije kateri njenih sorodnikov. Kralj Aleksander je že nekoč javno izpovedal, da bo v letu 1904 rešil vprašanje glede prestolonaslednika, če ostane njegov zakon z Drago brez otrok.

Vojna v Južni Afriki.

Angleški vladni list priobčuje oklic, v katerem vabi k nabiranju 9600 prestovoljcev za Južno Afriko. Iz Londona se poroča, da je angleška vlada sklenila, pripraviti ujetim Burom prostor na otoku Antigua (mali Antili). Iz Pretorije se javlja, da se Dewet pomika proti jugu. Angleži sumijo, da bo zopet poskušal udreti v kapeko kolonijo. — Splošno razburjenost mej angleškim prebivalstvom radi neuspehov angleškega orožja v Južni Afriki skušajo umiriti vladni krogi. Da bi nekoliko udušili to občo nejevoljo, nastopajo po vrsti razni angleški državniki, da delajo javno mnenje. Te dni je govoril lord Balfour. Rekel je, da je ozemlje, v katerem se sedaj bije takozvana guerilla - vojska, vedno manjše (saj rest!) Pravična (!) vojska se vodi na zelo humanen (!) način in bo kmalu končana. — Tem besedam govornik bržkone niti sam ni verjel.

Književnost in umetnost.

Koncert Ondříček.

Zopet smo imeli v Ljubljani Ondříčka. A ta ni bil on, na svojo slavo ponosni, po celnem svetu znani František Ondříček, kateri je že dvakrat Ljubljancem očaral s svojim veličastnim nastopom in majestetičnim igranjem — to pot je bil njegov najmlajši brat, devetnajstletni mladenič Emanuel Ondříček. Mladi goslar je iz umetniške rodbine, katera diha in živi v glasbi. Češki narod se z glasbenimi rodbinami ponaša pred celim svetom. A rodbina Ondříčkov mu je v posebno slavo. Mali Emanuel je javno igral že kot šestleten otrok. On je nekako čudežno dete. Narava je pri njem naredila izjemo. Kot desetletni fantič je že zlagal etude in koncerte. Glasba mu je druga narava, v njej je vse njegovo mišljenje in čustvovanje. Na prvi veliki tournée-jí je obiskal Ljubljano. Njegova majhna, šibka postava, prijazen obrazek, ki še ne kaže niti začetka prihodnje brade, in ki ga kot mogočna streha krije le grmovje umetniških las, naredi pri prvem pogledu simpatičen utis. V potezah se pozna velika podobnost s starejšim Františkom, in v njegovem mladeniškem nastopu se že vidi, da bo v kratkem nastopal kot kralj goslarske umetnosti samosvestno in zmagovalno. Gosli so najboljše glasbilo. V izražanju čutil in finih nians jim ni kos nobeno drugo glasbilo. In to čudovito moč nam je pokazal mladi Emanuel Ondříček v njeni divni krasoti. Svojo izborno šolo je pokazal v Bruchovem Koncertu, a v vsej briljantnosti je pokazal svojo nežno občutnost in veliko koncepcijo v Wieniavskega »Sielanki«, v Sarasate »Andaluški romanci« in v Paganinijevih varijantah o angleški

himni »God save the Queen«. Njegovi »pizzicato all' arco«, katerega je izvajal v najtežavnejših legah, je nekaj divnega. Mehko in sočutno ga je spremljal klavirski virtuoz Charles Veyrych, kateri je svojo velikanško klavirsko tehniko še samostojno pokazal v Schubertovem »Scherzo« in Lisztovi »Etudi«. Bil je res krasen glasbeni užitek, in žal nam je bilo le, da se ni občinstvo mnogoštevilneje udeležilo koncerta. Emanuel Ondříček, kateri je zdaj čes. ruski komorni virtuoz in častni koncertni mojster češke filharmonije v Pragi, pa ima pred seboj krasno prihodnost, ker takih umetnikov v najzgodnejši mladosti pozna glasbena zgodovina le malo.

Slovensko gledališče.

V petek in včeraj smo v slov. gledališču pozdravili zopet gđ. Marenko Sevdíko v o, ki je bila pred leti najpriljubljenejša primadona. Tudi včeraj je v operi »Traviata« imela popoln uspeh in prav veselimo se, da jo bomo odslej zopet večkrat slišali kot odlično moč slovenske opere. Tudi novangaževani baritonist g. Ulrich je imel velik uspeh, čemur se ni čuditi, vsaj je sodeloval že na velikih odrih v Berlinu in Lvovu. — Jutri »Katakombe«, v četrtek »Traviata«.

Pjesme Mihovila Nikolića.

Sanjarskoj njezinoj mladosti posvećeno. — Zagreb 1901. Tisak i naklada Dioničke tiskarne.

Življenje je sen! Kolikokrat nas sreča v lepi knjigi ta mamljiv klic. Ali često so te »sanje« tako bridke in težke, da se ne hote prebudiš iz spanja in priznati si moraš, da so bile sanje le tvoje misli a življenje je gola istina! In prepogosto si le zaman želiš, da bi bilo to, kar vzemirja tvojo dušo, res sen in nič drugega. — Vendar imajo Nikolićeve pesmi v sebi to magično moč, da ti življenje, to suhoparno vsakdanjost, nekako očarajo in zdi se ti, da poleg tebe ne stopa več trda neizprosna oseba, marveč krog tebe se razgrinjajo lahne sanje miru in blaženosti. Sen so meglice in oblaki, ki plavajo nad teboj; sen so vali, ki ti šepečejo v potoku o davni sreči; sen so snežinke, ki poletavajo v zraku. Sen je razgrevajoče poletje; sen je hladna zima. Pesnik sanja in z njim vred sanja vsaka stvarca v božjem stvarstvu. In vse to je posvećeno »sanjarskoj njezinoj mladosti«. Da, vse te sanje je navdihnili plamenčca ljubezen in razpletla jih je pesnikova Pjesma, ki se v bednih in težkih časih dviga pred njim »kao svetlo kakovo božanstvo«. Saj pa je tudi v Nikolićevih pesmih nekaj vznesenega, nekaj božanskega. Berite n. pr. njegovo pesem »Ljubav i smrt« ali »Post omnia«. Morebiti vam je dražje kaj lahkega in priščnega? Teda preditajte: »Ko zvizde«... »Ja pjevam«... »Smiešiš se«... Morebiti pa tvoja duša strastno hrepeni po mirnem domačem selu? O, potem nikar ne prezri globokočutnih in pretresljivih stihov: »Moje rodište«. Ni treba, da si sentimentalnega srca in začutiti moraš v očeh nekaj toplega in iskrenega, kakor solza.

Nad vse divna pa je Nikolićeva Muza, kadar se sprehaja jeseni po gozdu:

Drvo puca, a list pada —
čuj: muzika umiranja!

Ali dražestna in ljubezniva, kadar kakor brez duše gleda v brezglasno zimo:

Pa mi je kao da snivam
Na grobu cvjetaka svelih...
A vani snježak praminja
Ko da su sancí bijeli.

A kaj bi pretiskavali posamezne drobce te pristne pesniške duše, naročite si knjigo, saj ni draga (60 kr.) in dobili boste dragocen biser najnovejše hrvatske poezije.

—1—

Izpred sodišča.

Sobotne razprave pri dež. sodišču ljubljanskem so bile prav kratke in neznamenite. Pri prvi obravnavi sta bila radi prevelike ljubezni do Amerike obsojena Janez Pance in Franc Miklaš, ki sta se z odhodom v Ameriko hotela izogniti vojaški dolžnosti, obsojena vsak na 10 K. — Druga obravnava proti Jožefu Zupančiču iz okolice Dobrujske, obtoženemu težke telesne poškodbe na Fr. Žagarju, proti Antonu in Mariji Dežman iz Javorja radi krivega pričanja in proti Františku Zupančiču iz Zagradišča radi zapeljevanja h krivemu pričanju se je preložila, da se zaslizata novi priči, sestri poškodovanega Žagarja. — Pri tretji obravnavi je bil obsojen Janez Dimnik, delavec v vevski papirnici, stanujoč v Slapah. Dimnik je za svojo ženo tekel pijan z velikim kuhinjskim nožem kričeč: »Se danes moram videti na talarju čreva svoje žene in otrok.« Poleg je prišel sodni raznašalec Ivan Rakovec, kateremu je očital, da mu je 5 K ukradel in mu tako grozil, da je Rakovec tekel, obtoženec pa za njim. Dimnik pravi, da je za »gospod čuštelarjem« delal le velike korake. Priče izrekajo ogorčenje, da je Dimnik »cesarskega človeka« podil. Žu-

panovo spridevalo govori, da je Dimnik žganju močno udan: „O tist' pa ja!“ pravi Dimnik ter se ob spominu na priljubljeno žganje sladko smehlja sodnikom. Radi nevarnih groženj in razžaljenja straže se obsodi na tri mesece težke ječe. „Oh to imam za zahvalo“, pravi Dimnik proti Rakovcu, ker vam nisem rekel brič, ampak »gospod čuštela«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. januarja.

Zaupnica. Velečenemu g. dr. Ivanu Šusteršiču, načelniku katoliško - narodnega kluba v Ljubljani. Občinski zastop v Strugah, zbran v občinski seji dne 9. januarja t. l., popolno odobrava postopanje katoliško narodnih poslancev v državnem in deželnem zboru in jim izraža svoje neonejeno zaupanje. — V Strugah dne 9. januarja 1902. — Andrej Hočevar, župan. Janez Pugelj, prvi svetovalec. Jožef Balič, svetov. Odborniki: Martin Kerin, Iv. Same, Jožef Pugelj, Jožef Rus, Jožef Francelj, Jož. Meglen.

Liberalna »zmaga« na Rečici. »Naroda« je pisal, da so pri obč. volitvah na Rečici zmagali njegovi pristaši. Danes smo dobili od novoizvoljenih obč. odbornikov z Rečice naslednji ugovor dopisu v »Narodu« o izidu občinske volitve dne 30. decembra 1901. Podpisani izjavljamo iz lastnega nagiba, da smo s prepričanjem in ponosom katoliško - narodni možje, da pripadamo po takem h kat. narodni stranki in da nas je pri obč. volitvi dne 30. dec. ogromna volila večina katol. narodnih volilcev v obč. zastop na Rečici. S tem zavračamo poročilo v »Narodu« o zmagi »napredne stranke« pri omenjeni občinski volitvi kot ostudno laž. »Narodov« liberalni dopisun nima od nas podpisanih in od ogromne večine naših volilcev nobenega pooblastila razglasiti nas v javnosti, h kateri stranki da pripadamo. Njegovo predrzno usiljivost zaničujemo! Rečica dne 11. jan. 1902. Josip Ulčnik, Josip Terčak, Ignacij Zavotovski, Franc Kakunz, Florijan Tomišek, Ant. Tomšek, Jakob Štiglic, Franc Golčnik, Karl Tratnik, Franc Stiglic, Florijan Melur, Ivan Matek, Anton Unovt, I. Klemenčič, Anton Fürst, Janez Veršnak, Ivan Jamnik, Matija Jeraj.

K pravdi proti č. gosp. Stazinskemu. Po stavčevi pomoti se je v našem sobotnem poročilu ponatisnila cela obtožnica, mej tem ko je bil naš namen — kakor se vidi iz vsebine članka — natisniti samo nagibe obtožbe, ki so prava specijaliteta. Pa nič ne de — poročilo je le še popolneje. Citatelji so gotovo opazili, da je č. g. Stazinski naveden v obtožnici kot »že kaznovan«. Državno pravdnništvo ni smatralo kot umestno, dostaviti, zakaj je bil »kaznovan«. Kaznovan je bil od trebanjskega sodišča na 20 kron globe radi prestopka zoper varnost časti. Dva liberalca sta namreč pričala, da je ob času volitev nekoga Šlajpaha razžalil. Rekla sta, da gosp. Stazinskega sicer nista videla, a spoznala sta ga po glasu, da je on spregovoril žaljive besede. To razsodbo je pozneje potrdilo tudi okrožno sodišče. Toda takrat, ko je državno pravdnništvo vložilo zgorajšnjo obtožnico, v kateri se imenuje g. Stazinski »že kaznovan« — ta razsodba se ni bila niti pravomočna. G. Stazinski torej ob času obtožnice ni bil »že kaznovan« — in državno pravdnništvo nikakor ni bilo opravičeno, v obtožnico sprejeti oni besedi. Klasično je izvešje županstva občine Velika Loka o vedenju g. Stazinskega. To spridevalo se je prečitalo pri glavni razpravi pretekli četrtek. Nanje se sklicujejo tudi nagibi obtožnice drž. pravdnništva novomeškega. V tem spridevalu imenuje županstvo č. g. Stazinskega »hudega političnega razgrajaja«. Cela župnija čateška — z liberalci vred — je protestirala proti temu spridevalu župana, ki spada v drugo faro in razmer na Catežu niti ne pozna ne. Zadeva bode imela za župana gotove posledice. Vidi se pa iz tega izgleda, kaj se izvestni krogi vse drznejo proti duhovniku, kojega cela njegova župnija visoko spoštuje kot uzornega delavca v vino-

gradu Gospodovem! Toda vedeli se bomo braniti zoper tako početje, to je naša sveta dolžnost!

»Vrhbosna« o naših liberalcih. Hrvatje so bili doslej o nas jako slabo poučeni. Vedeli so le to, da je pri nas prepir med »liberalci« in »klerikalci«. Semtertje so videli tudi od blizu kakega liberalca, a ker se je ta v njihovi družbi dostojno obnašal, so mislili, da so liberalci pri nas doma tudi tako miroljubni in narodni, kakor se kažejo pri banketih. Vedeli so tudi, da Hribar včasih gre v Djakovo, kjer nič slabega čez škofo ne govori, in zato so mislili, da je prepira seveda kriv ljubljanski škof itd. Katoliških časopisov slovenskih sploh niso čitali, in zato so imeli čisto napačne pojme o nas. Zlaj je pa »Vrhbosna« začela Hrvatim odpirati oči o naših razmerah. Izbrala si je najboljšo pot: Doslovno citira pisavo liberalcev in »klerikalcev« in jo primerja. V zadnji številki je prinesla celo vrsto citatov iz »Slov. Naroda«. Take pisave, takih grdobij hrvaško časopisje vključuje vsem strankarskim bojem še ni poznalo, in zato bodo Hrvatje brezdvomno bistveno izpremenili svoje nazore, ko natančneje spoznajo naše notranje razmere. Mi želimo, da se hrvaški časopisi prav intenzivno in o stro bavijo z nami. Kritikujejo naj nas najstrožje — samo pravično! Spoznali bodo, s kako težkimi, za naš bedni položaj ogromnimi žrtvami, s kolikim neumornim trudom delujejo katoliško - narodni demokraci za blagor našega ljudstva. Kaj bodo videli na drugi nasprotni strani, to naj pa le brez strahu imenujejo s pravi imenom! Oni Hrvatje, ki spoštujejo geslo: »Za kralj častni i slobodu zlatnu!« so nam mili drugovi, katerih zveza nam bo vsikdar ljuba.

Duhovniške vesti s Koroškega. Umrli je č. g. Kolumban Urnik, farni administrator v Št. Martinu v Gradnici. — Župnik v Št. Andreju duh. svetnik č. gosp. Konrad Zweiger je imenovan dekanom.

Osebnosti. V osmi činovni razred sta pomaknjena profesorja na mariborskem učiteljskem gosp. J. Koprivnik in okrajni šolski nadzornik g. dr. I. Bezjak. — Č. g. Gašper Zrnko, kaplan v Marenbergu, je dobil župnijo Stoperice. — Gosp. Matko Potočnik, suplent na gimnaziji v Ljubljani, je bil danes na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja.

Sprememba posestva. Rauchov vrt v Celju je kupil hotelier J. Terček.

Strašno razmesarjeno truplo so našli v Radgoni blizu mestnega parka. Spoznali so v mrtvi ženi Alojzijo Markon.

S pošte. Poštarka gg. Jos. Paulitsch v Škofji Loki in Rih. Schrey v Lescar sta pomaknjena v I. razred 3. stop., poštarica g. Luiza Demšar v Železnikih pa v drugi razred 1. stop. Poštni odpravnik gosp. Mat. Schaubach je premeščen iz Trsta v Postojno, poštni odpravnik g. Jan. Cimperli pa iz Ljubljane v okrožje grašk. poštnega ravnateljstva.

Jos. Nolli, operni pevec in odgovorni urednik »Slov. Naroda«, je umrl v 61 letu svoje dobe. Jos. Nolli je svoj čas študiral na Dunaju pravo, potem pa popustil študije in se posvetil gledališču kot igralec, pevec in prevoditelj mnogih iger. Mnogo zaslug ima kot eden prvih režiserjev slovenskega gledališča. Nastopal je kot govornik tudi po mnogih taberih. Skoro so si ga pridobili Hrvatje, katerim je kot operni pevec pel na zagrebškem gledališču. Njegov bariton je bil sloveč in slavljen je bil kot operni pevec po mnogih slovanskih in laških odrih. Končno je prišel z ženo, ki je šla pred njim v večnost, in hčerko nazaj v domovino, kjer je bil zopet mnogo let steber slovenske opere. Zadnji čas pričela se mu je poznati starost in grenko je občutil marsikako preziranje. Podpisan je bil za odgovornega urednika »Slov. Naroda«; kofiko je bil dejanski odgovoren za »Narodovo« nečedno in omikanca nevredno vsebino, ne bomo preiskavali, ker je za to že dal odgovor pred Bogom. N. v m. p.! Pogreb je bil danes ob 1/5. uri popoldne.

Za vseučilišče v Ljubljani je poslala peticojo potem mestnega magistrata na ministerstvo občina Pohorje pri Mariboru in pa odbora »Bralnega društva v Dražgošah« ter »Pevskega in tamburaškega društva Zvon v Trbovljah«. Po svojem poslancu je

pa izročila jednako prošnjo občina Cerkno na Goriškem.

Javno predavanje. Prihodnjo sredo točno ob 1/8. uri zvečer bode v veliki dvorani »Katoliškega Doma« predaval dež. poslanec č. g. dr. Jan. Ev. Krek. Vstop vsakemu prost. K obilni udeležbi vabi odbor »Slov. kršč. soc. zveze«.

Poročil se je v cerkvi na Placuti v Gorici g. baron Baum pl. Appelschoten, c. kr. namest. koncipist, z gđ. grofico Marijo Mercedes Baguer. — Poročil se je danes v Ljubljani g. Val. Krašovec posestnik in trgovec v Radhovi vasi pri Postojni, z gđ. Heleno Zorman. — Zaročil se je poročnik pri orožništvu gosp. Rudolf pl. Detela z gđ. Marijo Prossinagg. — Zaročil se je g. Iv. Miklavžič, c. kr. bramborski narednik, z gđ. Jos. Groselj.

Umrli je v Ljubljani za pljučnico so-proga grajščaka g. Hrena. Nenađoma je včeraj umrl v Domžalah deželni poslanec in predsednik trgovske zbornice kranjske g. J. o. Ž. Kušar. Zadel ga je kap. G. Kušarja pripeljejo nocoj iz Domžal v Ljubljano. Pogreb bo jutri ob 3 uri popoldne od Kušarjeve hiše. — Umrli je v Ljubljani vdova gospa Marija Sedec, stanujoča na Karlovski cesti. V Šiški pa je umrl strojevodja g. Jakob Kremžar. — V Zagrebu je umrl hotelir pri Liebaldu g. Dragotin Doljan, rodom Slovenec.

Občinski svet ljubljanski ima jutri zvečer ob 5. uri izredno sejo. Na dnevnem redu so mej drugimi poročila: v zadevi nakupa Jeleničevega trikotja ob Leonišču; o prizivu Martina Žitnika, posestnika hiše št. 17 ob Cesti na loko, v zadevi stavbnega dovoljenja Matevžu Sušniku; o dopisu kranjske hranilnice v zadevi prepustitve bivše Czernege hiše v Črevljarskih ulicah in v zadevi ureditve ondodnega ljubljanskega obrežja; o prizivu Frana Bremca, posestnika hiše številka 13 v Cegnarjevih ulicah, zaradi naloga mestnega magistrata, da ima podreti brez uradnega dovoljenja napravljeno kolarnico; o uredbi zadnjega dela Bleiweisove ceste; o določitvi stavbne črte v Novih ulicah; o porabi dotacij; o nasvetih mestnega vrtnarja glede nekaterih nasadov; o županovem dopisu glede nadomestovanja bivšega mestnega zdravnika dr. Derča.

Goriški deželni zbor bode zopet sklican meseca marca.

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani. Da se zadosti od raznih strani izraženi želji, je izdelal društveni odbor našim razmeram primeren hišni red, ki določuje dolžnosti in pravice najemnikov kakor tudi hišnih posestnikov. Ta v obliki najemniške knjižice izdani hišni red izroči hišni posestnik vsaki stranki, ki potrdi prejem hišnemu posestniku z izrečno izjavo, da se bo strogo po njem ravnala. Člani društva hišnih posestnikov v Ljubljani dobijo ta hišni red s tiskanim potrdilom v slovenskem in nemškem jeziku v društveni pisarni, Dvorni trg št. 1 v uradnih urah od pol 7. ure zvečer za ceno 20 v komad. Tucat velja 2 kroni. Hišni posestniki blagovolje naj v obestranskem interesu ta način hišnega reda zanesljivo vpeljati.

Včerašnja predstava »Lurške pastarice« v Katoliškem domu je uspela tako dobro ali še boljše kot zadnjič. Za krasno petje, kakor tudi za igro gre članicam vrlega katoliškega društva za delavke vsa zasluzena pohvala. Da je tudi ljudstvo zadovoljno s takimi predstavami in z vsem nastopom naših delavk, o tem je najlepši dokaz do zadnjega kotička napolnjena dvorana. Le krepko po tej poti naprej!

Odbiti rekurz. Proti izvolitvi nekaterih soc.-dem. pri obč. volitvah III. razreda v Šiški se je od dosedanje večine vložil rekurz. Dež. vlada je rekurz zavrnila. Obč. odbor v Šiški bode torej imel tudi soc.-dem. zastopstvo.

V Radovljici so imeli včeraj soc.-dem. shod. V njihovo agitacijo se je zabila zagozda in radi bi s shodom zabili odprtino v svoji potapljaški se ladiji. Vspeh bo seveda na naši strani.

Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri. Kakor »Naša Sloga« poroča, osnovalo se je v četrtek dne 9. t. m. v Pazinu društvo pod gornjim naslovom. Isti list povdarja, da se je uže zdavna opazala potreba posebnega političnega društva

za Istro, ker politično društvo »Edinost« ni dospevalo brigati se tudi za borbe v Istri, ker je itak s politično borbo v Trstu in okolici uže dovolj zaposleno, zato se je osnovalo posebno politično društvo v Pazinu. da se političnemu društvu »Edinost« delo olajša? V Pazinski čitalnici zbrali so se istrski rodoljubi iz vseh krajev Istre in otokov, ter veliko število ljudstva kmetskega stanu. Predsednikom novega političnega društva bil je voljen g. prof. Spinčič, podpredsednikom poslanca na deželnem zboru, isterskem g. dr. Andrej Stanger in gosp. Andričič. Pravila so splošno odobrena po živahnem razpravljanju o imenu in sedežu društva, ker so nekateri predlagali, naj se menja ime tudi društvenega glasila; vender je obveljal predlog, da »Naša Sloga« tudi v naprej bode glasilo društva. Voljen je tudi odbor, kateri ima nalogo izposlovati potrdilo pravil in proglasiti list »Naša Sloga« glasilom političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri.

Ljubljanske novice. »Rotschildova hčer«. Te dni je bila v oknu Kolmannove prodajalnice na Mestnem trgu razstavljena slika elegantno opravljene gospodične z mrtvaško glavo »smrt v moderni obliki.« Po Ljubljani se je nakrat raznesel glas: Razstavljena je Rotschildova hči. Povsod jo ponuja Rotschild in 70 milijonov ji da dote, pa vsak se vstraši njene mrtvaške glave in jo pusti. Sedaj jo je razstavil v Ljubljani, da bi se kak ljubljčan polakomnil milijonov. Ob tej vesti, katere so širile po mestu priproste in »nobel« gospe, polastila se je pravcata nervoznost mladih in starih ljubljčanek. Vse je hitelo gledat pred Kolmannovo prodajalnico »grdo nevesto«. Včeraj popoldne je »romalo« pred okno Kolmannove prodajalnice na stotine ljubljčanov in ljubljčank in semtertje je bil oviran ves promet. Tudi danes so se ponavljali isti prizori in g. Kolmann je danes končno sliko odstranil iz okna, ker je bila nevarnost, da kako babnico povozi elektriška železnica. Baje se je morala elekt. žel. včeraj ondi večkrat ustaviti. Kljub temu pa še vedno hodijo ljudje pred Kolmannovo okno in pred oknom modrujejo ljubljčanke, da so sliko odstranili radi tega, ker se je gotovo že kak ženin oglasil. »Saj smo dejale, da bolj neumnih ljudij ni, kot so možki v Ljubljani«, modrujejo ženice. Gorje tistemu, kogar proglaše ljubljčanke za ženina »grde Rotschildove punce«, kakor jo prijazno nazivajo. — Tat se ujel na — policiji. Potepuh Karol Schindler je v soboto pri plesu v neki gostilni ukradl nekemu Evgenu Drmirju 13 K. Včeraj zjutraj je Schindler prišel na — policijo in prosil podpore za »potovanje!« Na policiji so ga spoznali in mu rekli, da mu ni treba odpotovati, ker mu dajo »frej kvartir« na rotovžu. Ko je bil tat aretiran, rekel je: »Nikdar bi ne bil tatvine zvršil, če bi naprej vedel, da je v denarnici ravno 13 K, nesrečna številka 13 je vzrok, da ste me tako hitro izsledili in prijeli, drugače bi vam jo bil gotovo popihal.« — Aurovi konji splašili so se v soboto na Dolenjski cesti. Ustavil jih je gospod Kurent. — Srčen dedek J. Kont, petnajstletni deček, doma iz Briksa na Češkem, ušel je staršem z namenom, v Trstu poiskati si službe. Došel je do Ljubljane brez popotnih pisem. Ljubljanska policija ga je iskril ožij opazila, prišla in ga poslala potom odгона domov. — Brata Zima sta letošnjo zimo na včerašnji večer provzročila na Tržaški cesti v gostilni pri Kerčonu tepež. Tej zabavi je storila konec »vsevedna« policija, ki je vročkrvna bratec prišla in jih uljudno spremila na rotovž ter jima tako dala priložnost, prespati se na — »vzornih« rotovških »pričinah«. — Povožila je elektriška železnica danes ob 1/12. uri na Marjinem trgu — goloba. — Zgubil je zlat prstan za 20 kron Francšek Kovač. — Okna pobijal je danes po noči ob eni uri Francšek Klander pri hiši g. dr. Munde na Rimski cesti. Pobil je le samo eno, nadaljne poslovanje mu je ustavil policaj. — V drevedu pod Tivoli napaden je bil Ignacij Hren, stanujoč na Cesti na loko. Hren je nekoliko poškodovan.

Efektno tombolo s 400 kartami po 20 v je dovolilo ministerstvo prostovoljnemu gasilnemu društvu v Mokronogu.

Z Gorenjskega se nam piše: Krasno vreme zadnjih dni marsikateremu turistu ni dalo mirovati. Tudi mene je zopet gnalo v gorenjske planine. Podal sem se 10. jan. na Begunjsko. Pot je bila nekoliko težavna. Brez cepina in derez bi se ne dalo priti gor, in na nekaterih mestih je bilo treba sekati stopinje. Na vrhu je dober meter snega. Razgled je bil pa krasen. Videl sem od Velikega Kleka pa do Snežnika, le Ljubljana je bila zavita v običajno meglo. Toplomer je kazal na vrhu + 9° R. Ko sem šel nazaj, je solnce sneg že zelo razmelilo, da se mi je vdiral. Pri „Jamah“ (1300 m) je toplomer na solncu kazal 18° R. Videl sem trop divjih koz, ki so komaj na 50 korakov daljave dirjale memo mene. Našel sem 29 glav. Če tudi nisem lovec, me je ta prizor zelo zanimal. J. M.

Nova nevarnost za goriške Slovence. Iz Gorice se poroča: »Lega nazi-onale« je nakupila zemljišče grofa Paceta pri kolodvoru proti Oglejski ulici, kjer po-stavi svojo šolo. Na tem delu mesta so namreč našli pri zadnjem ljudskem štetju samo 31 Lahov, Slovencev pa 258. Ker Slovenci ne morejo priti v Gorici do mestne slovenske šole, je nevarnost velika, da privabijo slovenske otroke v omenjenem delu mesta v laško šolo ter jih poitalijano.

Samomor v bolnici. V Ormožu se je v onetni bolnici zastrupil posestnik pa-norame Franc Hinek iz Studenic. Spoznal je, da je njegova bolezen neozdravljiva.

Ponesrečen častnik. V Gradcu je stotnik v 3. artilerijskem polku Rudolf Be-ranek tako nesrečno padel s konja, da si je vrat zlomil in kmalu na to umrl.

Telefonska in brzajna poročila.

Dunaj, 13. jan. Čas, ob katerem bo začel drž. zbor zopet delovati, je odvisen od tega, kako bo vspevalo delo v proračunskem odseku. Drž. zbornica bo razpravljala najprej o vojaških no-vincih in o bosenskih železnicah. Ta teden se začne uvodne konference za-radi češko-nemške sprave. Dosedanje izkušnje kažejo, da bo izid najbrže ne-ugoden. Nemci odklanjajo češke zahteve. To priznava vlada sama v neki inspi-rirani notici, v kateri se izjavlja, da nemška levica zavrne spravo.

Dunaj, 13. januarja. Prof. dr. Seidl izjavlja: Vse, kar je „Trautenauer Wochenblatt“ razkril o Wolfu, je po-polnoma res. Ako Wolf zdaj to taji, je lažnivec. Schönerer je bil sam storil posredovalni predlog, po katerem bi se bil mogel Wolf pred dvobojem brez hrupa umakniti. Wolf pa je hotel imeti teatraličen efekt, in zato je provzročil, da je prišla stvar v javnost. Sestavi se naj častno sodišče, in to bo dognalo, da Wolf laže. Wolf je bil dal dr. Tschanu častno besedo, da se ni pečal z nje-govo hčerjo, zdaj pa mora sam pred javnostjo priznati, da to ni res.

Dunaj, 13. januv. Sem je prišlo 300 rusinskih dijakov, da tu nadalju-jejo svoje študije.

Dunaj, 13. jan. O samomoru dr. Sam. Tomka se razširja senzacionalna vest. Tomko je baje zapustil pismo, v katerem priznava, da je denar sam spravi-l s pota.

Line, 13. januarja. Sprememba pri namestitvi se izvrši na Gorenjem Avstrijskem dne 1. februarja. Dosedaj-nji namestnik grof Puthon se po umi-rovljenju naseli v Gmundnu. Na nje-govo mesto pride bivši minister grof Artur Bylandt-Rheidt.

Praga, 13. jan. Osemnajst rusin-skih dijakov je prišlo v Prago, da se tu vpišejo na univerzo. Na kolodvoru jih je čakala velika množica ljudi, ki jih je sprejela z „Na zdar“-klici. Dijake so pogostili.

Budimpešta, 13. jan. Tat, ki je zdravnika Tomske ukradl za 186.000 K vrednostnih papirjev, je neki Ristić. Po-ticija ga zasleduje. Tatu se je posrečilo za 80.000 K vrednostnih papirjev spravi-ti v denar.

Saintetienne, 13. jan. (C. B.) Na banketu liberalcev iz okraja Loire je imel Waldeck-Rousseau daljši govor, v katerem je kazal na triletno delavnost sedanjega ministerstva ter izražal mej drugim nado, da bodo prihodnje volitve dovedle v parlament veliko republikan-sko večino.

Brindisi, 12. jan. Pri Ponte Cil-lareyes blizu Brindisija je vlak s ka-kimi 20 delavci strmoglavil v potok preko mostu, ki se je pred enim me-secem podrl. Vozovi so popolno raz-biti. Dosedaj so našli 4 ubite in 9 težko ranjenih. Strojevodja je pobegnil, kur-jača so prijeli.

London, 13. jan. (C. B.) „Stand-ardu“ poročajo iz Shanghaja: S cesar-skim dvorom je došla v Pekin tudi ce-saričina telesna straža, ki se je svoje-dobno udeležila napadov na zunanja poslaništva.

London, 12. jan. Kolonijalni mi-nister Chamberlain je govoril vče-raj v Birminghamu. Odgovarjal je grofu Bülowu. Izjavil je, da ničesar ne premeni in ne prekliča, kar je govoril o Nemčiji. Tudi se mu ni treba zago-varjati. Nočem slediti izgledom, ki mi jih dajejo drugi, ne dajem kakemu zu-nanjemu ministru nobenih naukov in tudi nobenih ne sprejemem.

Utrecht, 13. jan. Predsednik Krü-ger zopet razglasa, da so vse vesti o mirovnih pogajanjih z Angleži neresnične.

Dunajska borzal

dné 13. januarja.	
Skupni državni dolg v notah	99-75
Skupni državni dolg v srebru	99-95
Avstrijska zlata renta 4%	120-35
Avstrijska krona renta 4%	96-25
Ogerska zlata renta 4%	119-65
Ogerska krona renta 4%	95-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. .	1601-—
Kreditne delnice, 160 gld.	642-50
London vista	239-32 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. .	117-32 1/2
20 mark	23-42
20 frankov (napoleonov)	19-04
Italijanski bankovci	93-70
C. kr. cekini	11-30

Zitne cene

dné 13. januarja 1902.	
(Termin.)	
Na dunajski borzi:	
Za 50 kilogramov.	
Pšenica za pomlad	K 9-43 do 9-44
Rž za pomlad	7-83 do 7-84
Koruzna za maj-junij	5-75 do 5-76
Oves za pomlad	7-80 do 7-81

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	
K 9-25 do 9-27	
Rž za april	
8-42 do 8-43	
Oves za april	
7-49 do 7-50	
Koruzna za maj	
5-46 do 5-47	

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 0-15 do 0-90
Rž južno žel.	8-35 do 8-80
Ječmen	7-75 do 8-85
„ ob Tisi	7-20 do 8-60
Koruzna ogerska, stara	6-75 do 7-75
„ nova	5-60 do 5-70
Činkvant	5-40 do 5-60
„ stara	6-60 do 7-00
„ nova	6-15 do 6-50
Oves srednji	7-75 do 7-90
Fižol	7-75 do 10-75

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 755-0 mm.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje buro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padačina v 24 urah v mm.
11	9. zveč.	740-4	-2-5	sl. jzab.	jasno	
12	7. zjut.	741-7	-3-6	sl. vzh.	jasno	0-0
12	2. popol.	740-6	-4-9	sl. svzh.	„	
12	9. vveč.	740-8	-0-4	sr. zah.	jasno	
13	7. zjut.	739-2	-5-0	sr. svzh.	jasno	0-0
13	2. popol.	739-7	1-1	sr. jvzh.	oblač	

Srednja temperatura sobote 2-6°, normale: -2-6°.
Srednja temperatura nedelje 0-3°, norm.: -2-6°.

**Za ličenje kositernih pred-
metov, bronzovo imitacije, bronziranje
pri stopnicah, vse v najfinejši izvršitvi, priporo-
čata se BRATA EBERL v Ljubljani, Franči-
škanske ulice.**
Vnanja naročila proti povzetju. 228 2611-5

Sprejme se 54 1-1

učenec
za **strojarski obrt**, kakor tudi

hlapec
pri slovenskem mojstru **Frančišku Doleno,**
Obdach pri Judenburgu, Zg. Štajersko.

51 1-1

Globoko užaljenim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prelužo vest, da je naš predragi oče, oziroma brat, svaki in stric, gospod

Josip Nolli

urednik „Sl. Naroda“ in operni pevec

dné 11. januarja ob polu 11. uri ponoči po daljši mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 61. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega ranega bode danes ob polu 5. uri popoldne iz hiše žalosti Stu-dentovske ulice šte. 2 na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dné 13. januarja 1902.

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

Prodá se prostovoljno

hiša z vrtom

v lepem predmestju Ljubljane zaradi odhoda. 49 3-1

Več poizvé se v upravnistvu „Slovenca“.

VABILO

na

redni občni zbor

„Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

dné 18. januarja 1902

ob 4. uri popoldne

v salonu gostilne g. Guzelna

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega zaključka.
2. Privoljenje remuneracije načelstvu.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva in računskih pregledovalcev.

Škofja Loka, dné 10. jan. 1902.

58 1-1

Načelstvo.

Ako bi bil ta občni zbor radi nezadostnega števila zadrugnikov nesklepen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor, ki bodi sklepal brez ozira na zastopano število deležev.

Lepa bukova drva

se dobé 1 kubični meter (1 m³) po 4 gld. pri gospodu

46 3-2

Peterca, Dunajska cesta št. 86.

Usojamo si našim p. n. odjemalcem najuljudneje naznaniti, da je postrešek št. 10 z imenom **Jože Kadunc** iz naše službe **odpuščen**, in da ta ni več pooblaščen za nas drože prodajati, še manj za nas denar sprejemati.

Zaloga drož za Kranjsko

je sedaj pri **tvrdki**

56 1-1

Ivan Perdan v Ljubljani

in bo raznašalec te tvrdke našim odjemalcem na željo vsaki dan dostavil **pekovske drože.**

Dunajska kraljevska tovarna pekóvskih drož.

57 1-1

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko naznanja prelužo vest, da je njen zaslužni večletni predsednik, preblagorodni gospod

Josip Kušar

vitez Franc Josipovega reda, deželni poslanec, trgovec, posestnik itd. itd.

danes zjutraj, 64 let star, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek, dné 14. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Vegove ulice št. 6 na pokopališče k sv. Krištofu.

Ljubljana, dné 12. januarja 1902.

Gostilna v najem!

V **Bohinjski Bistrici**, kjer se vrši zgradba nove železnice, oddá se v najem hiša z gostilno in vrtom pod jako ugodnimi pogoji. Zraven se tudi lahko izvršuje pekovski ali mesarski obrt. 41 3-2

Več pové upravnistvo „Slovenca“.

Prodajalna

se dá v najem

s 1. februarjem na **Krakovskem nasipu št. 26.**

Več poizvé se ravno tam. 29 3-2

Edina zaloga na **Kranjskem**

lekarna Piccoli

„pri Angelu“ 1.2 (50-2)

Ljubljana. * **Dunajska cesta.**

Pollitrska steklenica velja 2 K.
Zunanja naročila izvršuje lekarnar **Gabriel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštne povzetju.